

26th June 2018

Yollardan sellere bir dönüşüm hikâyesi

[\[https://1.bp.blogspot.com/-bdCKondnBtQ/WzKjz2QmosI/AAAAAAAAAFG4/ZEvjQ6e3kyQtcFYvAV_wKxQes75JJI-BgCLcBGAs/s1600/mamakta%2Bsel.jpg\]](https://1.bp.blogspot.com/-bdCKondnBtQ/WzKjz2QmosI/AAAAAAAAAFG4/ZEvjQ6e3kyQtcFYvAV_wKxQes75JJI-BgCLcBGAs/s1600/mamakta%2Bsel.jpg)

Akgün İlhan

Yeşil Gazete [<https://yesilgazete.org/blog/2018/06/04/yollardan-sellere-bir-donusum-hikayesi/>] 4 Haziran 2018

Türkiye kış boyunca doğru düzgün yağış almadı. Kışın yağmayan yağmurlar da kendini ilkbaharın sonlarına sakladı. Mayıs ayı sel ayı oldu. Ankara, Bursa, Eskişehir, Muğla ve Urfa'da sokakları azgın nehirlerle çeviren seller yaşandı. Ankara'da bir kişi hayatını kaybederken[1] [https://yesilgazete.org/blog/2018/06/04/yollardan-sellere-bir-donusum-hikayesi/#_edn1] milyonlarca liralık ekonomik kayıp yaşandı.

[https://3.bp.blogspot.com/-xEq3TE20eK4/WzKio4_UF-I/AAAAAAAAAFGU/C3yFYmN928ALkINxmgSFHODEqgevTgPGgCLcBGAs/s1600/yollardan-sellere-bir-d%25C3%25B6n%25C3%25BC%25C5%259F%25C3%25BCm-hikayesi-1.jpg]

Ankara'nın Mamak ilçesinde sel – 5 Mayıs 2018

Haziran ayının ilk günlerinde de Doğu Anadolu'dan gelen sel haberleri gündemde[2] [https://yesilgazete.org/blog/2018/06/04/yollardan-sellere-bir-donusum-hikayesi/#_edn2]. İklim değişikliği gittikçe şiddetleniyor ama onun kadar sorumlu bir başka olgu da yanlış kentleşme. Yeşil alandan yoksun, üstü üste binmiş yerleşim alanlarının olduğu, betona ve asfalta boğulmuş kentlerin sayısı gittikçe artıyor. Türkiye'de pek çok kentte iklim değişikliğiyle uyumlu değil ona inat işler yapılıyor. Bu deli inadının en net biçimde görüldüğü yerlerden biri de yollar. Yollar, yanlış kentleşmenin sadece bir boyutu elbette. Ancak "biz yol yaptık" temalı seçim konuşmalarının ayyuka çıktığı şu günlerde selleri anlamak için yollara bakmak da tuhaf karşılanmamalı.

Peki, nedir yol?

Bir yerden başka yere ulaşmak için insan tarafından yapılan yürümeye veya tekerlekli taşıt kullanmaya uygun yapılara yol diyoruz.

Günümüzde ise yolların üstünden taşıtlar ve insanlar geçerken altından su, kanalizasyon ve doğalgaz boruları, elektrik ve telefon kabloları geçiyor. Dolayısıyla kent yaşamının tüm yükünü çeken yollarda bir sorun olduğunda yaşam adeta felç oluyor. Ancak tüm bu önemine rağmen yolların yapıldığı yerden tutun da kaplama malzemesinin seçimine ve uygulanmasına kadar bilgisizliğin ve özensizliğin hâkim olduğu bir ülkede yaşıyoruz. Yapılan yanlışlardan dersler alınmıyor ve daha beter felaketlere doğru koşuluyor.

Dere yataklarına yapılan yollar

[<https://1.bp.blogspot.com/-7r2rY7OI7SQ/WzKi0hqP8GI/AAAAAAAAAFGY/BP7GQ9e-ZM05KYbiTL3elxpURyfPjgJSwCLcBGAs/s1600/yollardan-sellere-bir-d%25C3%25B6n%25C3%25BC%25C5%259F%25C3%25BCm-hikayesi-2.jpg>]

[<https://cdn.yesilgazete.org/wp-content/uploads/2018/06/yollardan-sellere-bir-d%25C3%25B6n%25C3%25BC%25C5%259F%25C3%25BCm-hikayesi-2.jpg>]

Kentsel dönüşüm içinde olan Mamak ilçesinden (Gülseren Anayurt Mahallesi) bir görüntü

Ankara'nın gecekonduları ile bilinen ve şimdilerde kentsel dönüşümle gündemde olan ilçesi Mamak'ta iki hafta arayla seller yaşandı. Şiddetli yağıştan birkaç dakika sonra başlayan sel, caddeleri azgın nehirlerle çevirdi. **Açık Radyo'da yayınlanan Sudan Gelen adlı programa konuk olan Ankara Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Halim Perçin**, yaşanan sellerle ilgili olarak Mamak'tan aşağıya doğru inerek Hatip Çayı'na inen bütün dere yataklarının yollara çevrildiğini hatırlattı^[3] [https://yesilgazete.org/blog/2018/06/04/yollardan-sellere-bir-donusum-hikayesi/#_edn3]. Perçin, Mamak'taki kentsel dönüşüm bölgesine yapılan onlarca katlı yeni binalarla yapı yoğunluğunun arttığını ancak yollar ve parklar gibi kentsel donatıların bu yoğunluk artışına uygun şekilde yeniden düzenlenmediğinden yetersiz kaldığını da belirtti. Bunun sonucunda kentlerin ısı adalarına döndüğünü de sözlerine ekleyen Perçin, böylece geçirimsiz yüzeylerin arttığını ve yağış olduğunda suyun toprak tarafından emilemediği için hızla yüzey akışına geçip selleri oluşturduğunu söyledi.

Taş yolları asfaltladılar

[https://4.bp.blogspot.com/-7mFf1cOC6Js/WzKi93dhkqI/AAAAAAAAAFGg/VRvI3rBUNLgBMuZhY0_xyHrU9oLlvropwCLcBGAs/s1600/yollardan-sellere-bir-d%25C3%25B6n%25C3%25BC%25C5%259F%25C3%25BCm-hikayesi-3.jpg]

[<https://cdn.yesilgazete.org/wp-content/uploads/2018/06/yollardan-sellere-bir-d%25C3%25B6n%25C3%25BC%25C5%259F%25C3%25BCm-hikayesi-3.jpg>]

Şişli Belediyesi Kurtuluş semtinin taş yollarını asfaltladı

Türkiye’de depremden sonra en büyük felaket olan seller için yeterli önlemler alınmadığı gibi en olmayacak yerlere çok katlı binalar, yollar, alt geçitler kuruluyor, sahil şeritleri dolduruluyor. Su döngüsünü alt üst edecek uygulamalara yenileri ekleniyor.

Bunlardan biri de İstanbul’un tarihi semtlerinden biri olan Kurtuluş’ta granit küp taşlarla kaplı yolların İSKİ’nin yağmur suyu kanalı yapım çalışmaları için kazılmasının ardından tekrar taşlarla kaplanması yerine üzerlerinin asfaltlanması oldu. Neredeyse hiç yeşil alanın bulunmadığı bu semtte toprağın her santimetre karesi su geçirmeyen yüzeyle kaplanmış oldu. Pek çok mahalleli durumdan ancak dumanı üzerinde tüten asfaltı gördükten sonra haberdar olabildi. Semt sakinlerinin pek çoğunun bilgisine sunulmadan yapılan bu uygulamaya karşı imza toplansa da, Şişli Belediyesi’yle görüşmeler yapılsa da asfaltlama çalışması durdurulamadı. Görünen o ki Türkiye’de sorunların üzerini asfaltlama partiler ötesine geçen baskın bir paradigma.

Prof. Dr. Halim Perçin, yağış olduğunda taş yollarda taşların arasından sızan suyun bir kısmının toprağa geçebildiğini ama asfalt yollarda zeminin pürüzsüz olması dolayısıyla suyun akışının hızlanacağını belirtiyor. Asfalt yolların taşkınlarla davetiye çıkardığını söyleyen Perçin, taşla kaplı yollarda taşların hemen altında çakıl ve mıcır bulunan geçirimli bir tabaka olması gerektiğini de sözlerine ekliyor. Zira Kurtuluş semti de dâhil olmak üzere çoğu yerde küp taşlar bu şekilde değil fazlasıyla sıkıştırılmış zeminin veya betonun üzerine salt süs amaçlı kullanılıyor. Perçin yüzey akışını yavaşlatan malzemelerin kullanımı kadar, refüjlerin altında geçirgen tabakalar yaratarak suyun tabana aktarılmasını sağlamanın, yeşil alanların artırılmasının önemine de vurgu yapıyor ve ekliyor "dere yatakları üzerinde yapılaşma ve yollar olmamalı ve buralar yeşil alan olarak ayrılmalı".

Bu gidilen yol, yol değil...

[https://1.bp.blogspot.com/-RkdyOp0bAcb/WzKjJ6XFo-I/AAAAAAAAAFGo/7xWygZgvQ3QPieXm4H5De_oio7izGvBtACLcBGAs/s1600/yollardan-sellere-bir-d%25C3%25B6n%25C3%25BC%25C5%259F%25C3%25BCm-hikayesi-4.jpg]

Kuzey Marmara Otoyolu çalışması ormanlık ve sulak alanları yok ederek yoluna devam ediyor

Olması gerekenler bu kadar net iken, yetkililer hala sayılarla konuşup yapılan işin niteliğine değil niceliğine vurgu yapma derdinde. Yolların nehirlerle, mahallelerin göllere dönüştüğü günlerde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan da hala AKP döneminde yapılan yollardan bahsediyor:

"79 yılda bu ülkede yaptıkları 6 bin 100 kilometre bölünmüş yol. Biz 16 yılda buna 20 bin kilometre bölünmüş yol ilave ettik. Farkımız bu. Bunlara kalsa ne derler? 'Ne işiniz var ya? Niye yol yapacağız? Bu patika yollar ne güne... Patika yollardan yürüyün.' Bunlar bize bunu yaşatmadılar mı?" [4] [https://yesilgazete.org/blog/2018/06/04/yollardan-sellere-bir-donusum-hikayesi/#_edn4] diyor Erdoğan.

Biz de halk olarak kendisine sesleniyoruz. Her şiddetli yağışta göle dönüşen alt geçitlerden, coşkun akarsulara dönüşen, zarara ziyana neden olan ve can alan yollardan 20 bin kilometre değil, 20 metre bile istemiyoruz artık. Suyun döngüsünü engellemeyen, kent peyzajıyla uyumlu, iklim değişikliğini merkeze alarak tasarlanmış yollar ve onların yanlarında yeşil alanlar istiyoruz.

Bu gidişat değişmez ise yapılan bunca yolun bizi götüreceği tek varış noktası ekolojik ve toplumsal çöküş. Zira bu gidilen yol, yol değil...

Posted 26th June 2018 by [Akgün İlhan](#)

Labels: [Mamak Sel Faciası](#), [Sel](#), [Sudan Gelen](#), [Yollar ve Seller](#)

0 Add a comment

 Comment as: İsmail ALDIŞ (
 Notify me